

כן, השכירים הם הקורבן

בתגובתו העצמאית — שער לעזאזל (גדי) — עיתון אחרון, 27 בדצמבר, בחלק חייב יצחק זינגר להגנת "העצמאית הקטנים", מול מסע החסות שמתנהל נגדם, כביכול על ידי ההסתדרות השלטת, המס, בדבר ההסתדרות שלל הוא טוען שהמסק ההסתדרותי מנצל פרצות בחוקי המס כדי עזרת תרומות מחוכמים, ומשום כך עיקר נטל המס נופל על השכירים והעצמאיים הקטנים. כי סיום הוא טוען, אמת בלתי סיסטמית זו מנסה ההסתדרות להעלים מעיני השכירים באמצעות הסתה נגד העצמאיים.

ח"כ זינגר טוען שההסתדרות סמויה נגד העצמאיים, ואני טוען שהיא מסתתרת נגד ההסתדרות בידעין, במידת רצון למצוא חן בעיני העיבור שהיא מתייחסת לזינגר.

מה אירע באחרונה שדווקא עכשיו הוא משמיע את זינגר? פושטתו בבורותו העליון שני אי-רועים, האחד: ועדת המשנה למאבק בהון השחור הגישה בימים אלה את המלצותיה, הכוללות צעד דים תיקונים וארגונים נגד מעללי הכנסות ומשתמשים מתשלום מס. לשומרי חוק אין סיבה להיות מודאגים ממדיניות תקיפה כלפי מפירי חוק. על מי אפוא יצא חבר הכנסת להגן?

ואירוע נוסף: ועדת שטרינגר אישרה את טענותיה ההתנגדות ונישנות של ההסתדרות, שהשכיר רים זכו קצת קטן של עצמאיים ישרים נפלו קורבן לאחר העינות החמורים ביותר שהתרחש בתקופת שלטון הליכוד בתחום חלוקת נטל המסים. אם כך מדוע יצא קצתו של ח"כ זינגר על זה?

אני קורא לכל מי שהנושא חשוב לו להיאבק יחד עם ההסתדרות נגד המשתמשים מתשלום מס אמת ובעד רפורמה במס הכנסה שתחליט סדר יצאם בנטל המסים — שכן השתמטות של אחרים היא כולל על חשבון האנשים הישרים ועל חשבון הבדינה.

נפתלי בן מרשה תל-אביב

גאווה וקבצנות — לא בבת אחת

דרושה מידה רבה של עזות מצח כדי להיגב על ההצעות האמריקניות לשיקום כלכלת ישראל, כפי שעשה זאת השר יעקובי, במיוחד כאשר מדובר במדינה נחמכת סעד, הסמוכה דרך קבע לשולחני של הגביר. מר יעקובי, התכונות גאוה וקבצנות לא הולכות יחד.

לגופו של ענין, הרי אין ספק שמר שולץ יכול לתת הרבה עצות ל"כלכלני" ישראל, ויתכן שזהו המוצא היחיד לפתרון הבעיה.

אחד ההבדלים היסודיים בין ארצות-הברית ל-ישראל, והשר יעקובי חייב לדעת זאת מגיוותיו הרבות לשם, ששם קובעים המעשים ולא הדיבורים. הרצליה שלום זומר

דוגמה למדיניות קטנונית

החלטתה של הממשלה שלא לאפשר את קבורתו של פאהד קואסמה בחברון עירו, היא דוגמה מובהקת של מדיניות קטנונית וצרת-אופקים עד להדהים.

דומה כי השר עזר וייצמן, שהחליט ב-1980 לגרש את קואסמה, מתחרט על כך עד היום. הגירוש הפך אותו לאישיות ידועה בעולם והעלה את קרנו. את מעמדו החדש ניצל קואסמה כדי לחזק את האגף המתון באש"ף, החותר לשלום עם ישראל. ובחירתו לוועד הפועל של אש"ף היתה ביטוי בולט להתחזקות האגף המתון הזה.

משום כך נרצח קואסמה על ידי הקיצונים, שביקשו להסג את אש"ף מדרך השלום. בהחלטתה להשאיר את קואסמה בגלות גם במוחו נותנת ממשלת ישראל יד לקיצונים ביותר בין הפלסטינים, אלה החותרים למלחמת נצח.

לא הזאב נקבר...

ב-13.12 שידר "קול ישראל" כי "אורנו" של פהד קואסמה יובל, "למנוחתו האחרונה" ברבת עמון. רק "אל מלא רחמים" היה עוד חסר.

הסגנון הזה, של חאור האוייב כ"מתוך" ובעצם כ"חבר" נסתר של כולנו — אינו מקרי. זה חלק מן המסע לגיטימציה של אש"ף, המתנהל עכשיו בכל מערכותינו החברתיות. מן הכנסת ועד לרשות השידור, לא הזאב נקבר, אפוא, ברבת עמון, כי אם... "כפה אדומה" הובלה "למנוחתו האחרונה".

מה עושים להם ל"אבלי ציון" החדשים שלנו? מאחלים להם ש... בבנין ציון ינחמו? ושהממונים עליהם יסלקו אותם סוף סוף, ממשרותיהם, ואם אי אפשר לפטרם — יעבירו למקום שממנו לא יוכלו להרעיל את מוחות הציבור.

קרית-יארבע, חברון אליקים העצמי

גם כך אפשר לחסוד

מתמיהה הידיעה שפורטמה בעתונכם לפיה מייבאים ארצה פסולת קרטון יש להצטרף על שכימים אלה, כאשר אורחים נדרשים לעשות מאמץ עליון ולעזור לממשלה לצאת מהמשבר — מושלכים לפחי הובל מאות אלפי סוגות של עיתונים ישנים, ניירות של מחשבים, מעטפות וקרטונים — ואין גוף שטורה לאסוף אותם ולהעבירם לבתי חרושת לנייר בארץ.

אמנם לא כך נפתור את המשבר הכלכלי בארץ, אבל יהיה זה צעד חינוכי, דוגמת הרעיון של רפול לאסוף תרומות כדורים בצבא.

הלף שרירא תל-אביב

בעיה

השתלבותם של העולים האסריים מאתמשה בעולם הקינהק ושלנו — לא תהיה קשה. תוך זמן קצר הם ישתלבו על רזי מערכת השלטון המתחדש כמת ואפילו יעלו לה שג, פעם בחודש, את בני משפחתם בירושלים. הם יתגלו, במאמץ קל, גם לפלאי התחבורה הציבורית. נמכור להם את מניות הבנקים ונוכל לתת להם כמאת בכל הקשור לתחבורה חרי לים. ואז תישאר רק בעיה המורה אחת ללא פתרון: בומה שביט, איך נסביר להם את ברי מה שביט?

דב גנחובסקי

שאלה של כבוד

בצורות שונות ובשפות שונות קיים פתגם האומר, למעשה: "אל תחפש בעם קים את מה שאין בהם". כלומר: צדק, ישר, מוסר — ואולי גם כבוד, אנחנו יודעים מה עשו אנשים וקבוצות ועמים כדי לשמור על כבודם, ולאץ אחרים לשמור עליו. בעצם, מימי קין והבל, על כן, מעבר לרכילות, מעבר להטטנות ול-חשפנות ומעבר להנאה הכמעט מוחלטת טית מכל אלה, מציג הארי רקאנטי ב-היש כבוד בבנקאות הישראלית? היש כבוד לאנשי הבנקאות הישראלית?

שאל אכן יש להם כבוד, ויש להם ענין לשמור עליו — היכן נחבא כל אלה שעה שלקוחותיהם התמימים של מערכת הבנקאות, אשר עשו כעצת הבנקים, מצ-או עצמם בפני שוקת שבורה?

רקאנטי, לדבריו, למשפחתו אחרי משה-בר הבנקאיות הוא דווקא הפתרון. ייתכן שהיה זה מסובך לקבל את הצעתו שמשפחתו תפצה — ולו חלקית — את המפסידים במניות "דיסקונט". אבל ללא התייחסות להצעה הספציפית, האתגר ש-הוא מציב בפני מערכת הבנקאות הישראית כולה, קיים ושריר: היכן כבוד ה-מערכת, היכן כבודם של מרכיביה, הי-כן כבודם של בעליה ומנהליה?

יכול אדם — חייב אדם לעתים — להגן על כבודו, כאשר ברור לו וברור לאחרים שהאחריות למה שאירע אינה שלו ואינה מוטלת עליו. ואין צורך ל-הפליג עד יפאן כדי לחפש שם דוגמאות לכך. אך זאת בתנאי שכבוד הוא אכן ערך ומושג ש"שוה משהו" גם בגונגל הכלכלי שלנו.

מאז ימי קין והבל, מלוא את האגר-שות קנאת אחים ושנאת אחים, בדרך כלל הנושא מידחק ומוסתר. לעתים, הוא צץ ועולה על פני השטח. סיפור של הארי רקאנטי, שזכה לפרסום כה נרחב בי-ימים אלה, הינו ביטוי נוסף של נושא זה. זהו ענין לעוסקים בתורת הגנש, אולי גם היסטוריונים, ולא היינו נזק-קים לו כאן אילו השתמש האח הבכור לבית רקאנטי במושג ישן מאד, שאצלנו לא נשמע מכבר: כבוד.

הוא מדבר על כבוד המשפחה, ועל כבוד הבנק, ואפילו, בעקיפין, על כבוד המערכת הכלכלית כולה, וגורם לנו ל-עצור ולחשוב: האם כבוד הוא עדיין סחורה עוברת לסוחר בשוק הכלכלי ש-לנו? אין לדעת, אם הפתרון שהציע הארי

נושה יחזני

שערים מנוכחים

ניסוח המניות החל ב-1971, הם אומרים, הבולן התפוצץ ב-1982, והשאר אותו מכוסים בריר דביק, אך למדי נסיקה, לשחחות.

טעות. הניסוח המלאכותי החל לפני כן. והבועה התפוצצה לפני כן. פעמיים. ובשתי הפעמים, נותרנו מכוסים לא בריר, כי אם בדם. ומשתי הפעמים לא למדנו נסיון. כי את המסורת הבנקאית השקולה, שהשאירו לנו קודמינו, השלכנו:

בן-גוריון, הבנקאי הלאומי הראשון, הזהיר שאם ישראל תאבד את חוש המידה שלה, ותתפס לימורה אימפריאלי, תסכן את קיומה. לפיכך שמר על תקציב בטחון מינימלי ולא הסתכן בהרפתקאות. פעם אחת, אמנם, נתפס להגזמה, כאשר הכריז אחרי מבצע סיני על "מלכות שלמה", אך מיד חזר בו קבל עולם: הוא הבין שההון העצמי של בנק הדם שלנו לא יוכל לשאת שער מניות כה גבוה.

הארץ שקטה 11 שנים: אלה היו גם שנותיו של אשכול, האיש שגימגם לפני ששלח בחורים למלחמה. הגיעה 1967, ומבלי משים נפלה לידינו עיסקה כבירה: מלכת ישראל השלישית. ראשון הסתחרר, והמודנה ניתנה בידי הספקולנטים, שיוכרי הכחה, הגיעת הבורסה החלה: ערכנו תהלוכת נצחון עם שלל, בנוסח רומא. הרפסנו אלבומי מלחמה. ניפחנו את השערים באופן מלא-כוני: "מעולם לא היה מצבנו טוב יותר". ראינו עצמנו כמעצמה השלישית בעולם. פומפיי חגגה: כולם רצים לבורסה, קונים בלבד. השערים עולים. מומחים קפסנו לידל הארט מזוהרים שזה לא יכול להימשך, אך מה הוא מבין?

ביום הכיפורים נפלו השערים ועימם נפלו למעלה מ-שלושת אלפים בוורים. ההון העצמי האמיתי של המפעל הציוני.

לא התפכחנו. פעם ספקולנט, תמיד ספקולנט. החלפנו את מנהלי הבנק, והתחלנו להורים ביקושים מהדש. שוב — קונים בלבד. קונים את היומרות האימפריאליות. השערים עלו לגובה מסחרר. עד שהגיעה "התכנית הגדולה", הספקנו לצייה הגדולה בלבנון.

שוב נפלו השערים: 600 בחורים, ההון העצמי האמיתי היחיד, הם לא ישובו משם.

*

האם התפכחנו? האם קלטנו מה שטענו הבנקאים הראשונים, בן-גוריון ואשכול, שאין לגפח שערים מעבר ליכולת האמיתית? הלא, אם לא נחזור אל חוש המידה שלהם, לא יהיה בעתיד צורך בכל ועדת חקירה.

זלכו שובל

מה חדי? מה?

אין זה, אולי, מקרה שבו ביום שמשלחת הבובות הלבנות הקשיחה עמדתה בשיחות נקורה ודרשה מישראל באופן אולטי-מטיבי לסגת ללא תנאים — הפגינו מול הכנסת כמה אלפים מאנשי "שלום עכשיו", כשביניהם אותה דרישה עצמה: "על צה"ל לסגת, ללא תנאי".

כדי להבין את המינוח, "ללא תנאי", יש אולי להסביר מהם ה"תנאים" האלה שישראל מעלה: כל דרישותיה של ישראל מצמצמות להבטחת בטחון גבולנו הצפוני, על ידי סידורי בטחון מסוימים הכוללים הצבת כוח יוגיפ"ל בשטח שעד נהי האוואלי (דרישה זו הועלתה על-ידינו גם אחרי, מבצע ליטני", אך ללא הועיל — התוצאות לא איחרו לבוא) והגדרת תפקידו של צבא דרום לבנון.

"לא!" רועם אסד הסורי כשהוא מכונן את מהלכי הממשלה הלבנונית ב"שלט-רחוק" מדמשק — "אסור שלישראל יהיו הישגים כלשהם", "לא!", מחריים מחזיקים אחריו המפגינים מול הכנסת: "על צה"ל לצאת ללא תנאים", כלומר, ללא הישגים!

מגיעו של אסד — ברורים. על הפרק עומד לא רק מעמדה של סוריה בלבנון כי אם שאיפתה להנהיג את העולם הערבי, או לפחות חלק ממנו.

אך מה מריץ את מפגיני "שלום עכשיו" (והגופים האחרים שבוחרים ללא הרף בקדרה)? הרי לא מאון מלחמת-לבנון עומד עכשיו על סדר-היום — על טעויותיה מזה חמישים שנה — אלא השאלה כיצד ניתן למצות מצב שהוא בעייתי ומסוכן בלאו הכי, מידה מסוימת של בטחון לתושבי הגליל — ואולי אף למצות מאתנו את הצורך לשלוח בעוד כמה שנים את חיילנו פעם נוספת אל מעבר לגבול.

כלום סבורים המפגינים אצלנו שראש-הממשלה פרס ושר-הבטחון רבין — ולמעשה כמעט כל הממשלה — אינם רוצים ביציאה מהירה ככל האפשר של צה"ל מלבנון?

נשיא סוריה נחשב לאדם פרגמטי ויתכן שהחלט שבעתיד ינחה את ממשלת-לבנון שתרכך את עמדות הממשלה בנקורה. אך כל עוד יהיה סבור שהישראלים יתמטטו מבפנים, בוודאי שלא יתיר לו כל תמריץ לסגת כיוון. להיפך, לא צריך אפוא, גאוויות רבה כדי להבין שהלחצים המופעלים על מדי-שלט ישראל בוקקשר זה מבית מהווים כיום מרכיב מרכזי באס-טרטגיה המדינית (ואולי גם הגבוהה) של הנשיא הסורי. מצב דומה היה קיים בזמנו לאחר ביקור סאדאת בישראל, כאשר הפגנות "שלום עכשיו" גרמו זמנית להקשתה העמדות המצריות וכמעט הכשילו את סיכויי ההצלחה של ועידת "קמפי-דייוויד". עכשיו מסוכן המצב אולי עוד יותר.

אין ברצוני להעלות ספקות לגבי מניעיהם הטהורים של אנשי "שלום עכשיו" וגם איני מתאר לעצמי שהשאיפה לגנח יריבים פוליטיים (דבר לגיטימי כשלעצמו) עלולה לסנוורם במידה כזאת, שיסכנו עמדות בסיסיות להן שותף רוב עם-ישראל. ואולם, בין אם מעשיהם הם פרי שיקול דעת מוטעה ובין אם נובעים הם מחוסר-אחריות תהומי — התוצאה וזה: חתירה תחת כושר התימרון שלנו והקשה נוספת של יריבנו.